

YENİ ANAYASA TASLAĞINDA VERGİ ÖDEVİ VE YEREL YÖNETİMLERE TANINAN YETKİ

Şafak Ertan ÇOMAKLI (*)

- GİRİŞ

Hukuk devleti ilkesi, idarenin eylem ve işlemlerinin yargısal denetime tâbi olmasının yanında, yasama ve yargı organlarının koydukları kuralların ve verdikleri kararların da hukuka uygun olmasını gerektirmektedir. Bu ilke gereğince hukukî güvenlik, vergilerin kanunîliği ve kanunî idare ilkelerinin de temelini oluşturmaktadır. Vergi yükümlülüğünün Anayasaya uygun kanunlarla konulması, değiştirilmesi ve kaldırılması anlamına gelen vergilerin kanuniliği ilkesi, aynı zamanda vergilerin kanunlara uygun olarak alınmasını da gerektirmektedir (Karakoç, 1999:84). Devlet, kamusal sorumluluklarını yerine getirmek için yapmakla yükümlü olduğu kamu harcamalarının finansmanını, cebri icra yoluyla topladığı vergi ve benzeri mali yükümlülükler ile karşılamaktadır. Bunu yaparken kullandığı “cebri icra” yolu, kişilerin temel hak ve hürriyetlerine müdahaleyi kolaylaştırmaktadır. Tabi ki bu da dev-

let ile bireyi karşı karşıya getirmektedir. İşte bütün bunlar vergilerin de Anayasal çerçevede konulması ve yine yasalara uygun bir şekilde uygulanmasını zorunlu hale getirmektedir (Güneş, 1998:2).

Kanunların temel dayanağı anayasalardır. Kanunlar anayasa hükümlerine aykırı olamazlar. Vergiler de –anayasa gereği- kanunlarla konulduğundan anayasanın vergiler için öngördüğü genellik, adalet, mali güce göre alınma ve yasallık ilkelerine yönelik hükümlere aykırılık içermemesi gerekir. Aksi halde vergi kanunu anayasaya aykırı hale gelir ki, usulüne uygun başvurulması durumunda Anayasa Mahkemesi’nce iptale konu olur. Vergi gibi önemli bir konuya ilişkin temel esasların normlar hiyerarşisinin en üstünde yer alan Anayasada düzenlenmiş olması tesadüfî değildir. Vergi olgusuyla temel hak ve özgürlükler arasında sıkı bir bağ vardır. Vergi düzenlemelerinin hemen hemen tüm hak ve özgürlükleri ilgilendiren ve etkileyen yapıya sahip olduğu görülmektedir (Kızılot vd, 2007:21–22). Bu durum

(*) Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, İ.İ.B.F.

Anayasalarda genel olarak “vergi ödevi” ifadesiyle yer alan madde hükümlerinde düzenlenir.

Bu çalışmada, hali hazırda uygulamada olan 1982 Anayasasında yer alan 73. madde ile 60. Hükümet tarafından 2007 yılında hazırlanan “Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Önerisi”nde (Yeni Anayasa Taslağı) yer alan 41. madde, değerlendirmeye alınacaktır. Vergi ödevi ile ilgili olan bu maddelerin karşılıklı ele alınmasında Yeni Anayasa Taslağında yer verilen “*mahalli idarelere yetki tanınması*” hususu ana temayı oluşturmaktadır.

2- 1982 ANAYASASINDA VERGİ ÖDEVİ VE YETKİ

Kanunların anayasaya aykırı olamayacağı ilkesi 1982 Anayasasının 11. maddesinde yer alan “Anayasanın Üstünlüğü” ilkesinden kaynaklanmaktadır (Tosuner-Yereli, 1996:10). Bu noktada, Türkiye Cumhuriyeti, vergi ödevine ilişkin kanuni düzenlemeleri de 1982 Anayasasında yer alan 73. madde temeline dayandırmaktadır. Ancak Anayasada yer alan kurallar, kısa ve genel düzenlemeler olmakta, ayrıntılar ise yasa ve diğer düzenlemelerle belirlenmektedir (Pehlivan, 2004:25).

Vergiye ilişkin olarak Anayasamızda çeşitli hükümler söz konusudur. Türkiye’nin milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde sosyal bir hukuk devleti olduğunun altını çizen 2. madde, devlete vergi yükünü vatandaşlar arasında adaletli ve dengeli bir şekilde dağıtma görevi yüklemiştir (Bilici, 2007:39). Sosyal devletin temel amaçlarından biri gelir ve servet eşitsizliklerinin azaltıl-

masıdır. Bu amaca ulaşmak için *sosyal amaçlı kamulaştırmalar, toprak reformları, devletleştirme* ve *vergi politikaları* araçlarından yararlanılır (Gözler, 2007a:208-209). Aynı şekilde 10. maddede düzenlenen kanun önünde eşitlik ilkesi de (devletin hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanıyamaması kuralı) vergi açısından geçerlilik taşımaktadır (Bilici, 2007:39).

Ancak bu dolaylı hükümler yanında doğrudan doğruya, vergi ödevi, 1982 Anayasamızın İkinci Kısım (temel haklar ve özgürlükler) Dördüncü Bölümünde (siyasi haklar ve ödevler¹) yer alan 73. madde ile şekillenmiştir². Söz konusu maddeye göre;

— *Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.*

— *Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.*

— *Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.*

— *Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir*

Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında vergilendirmenin mali ve sosyal amaçları ile genellik ve eşitlik ilkeleri vurgulanmaktadır. Üçüncü fıkrada ise vergilerin kanuniliği ilkesi hüküm altına alınmıştır. Buna göre vergi, resim, harç ve

¹ Bu haklar ve ödevler, kişilerin devlet yönetimine katılma ve siyasal faaliyette bulunma haklarıdır. Bu nedenle bu haklara “siyasal haklar” veya “katılma hakları” da denmektedir. Bu haklar ve hürriyetler ancak Türk Vatandaşları tarafından kullanılabilir. O nedenle bunlara “vatandaşlık hakları” da denilebilmektedir. için bkz. (Gözler, 2007b:126).

² Vergi ödevi siyasi haklar ve ödevler bölümünde yer almakla birlikte, bu ödevin süjesi sadece vatandaşlar değil, herkeştir. (Gözler, 2007b:179)

benzeri yükümlülüklerin konulması, değiştirilmesi ya da kaldırılması ancak kanunla olacaktır. Maddenin son fıkrasında ise kanunilik ilkesi yu-
muşatılmakta ve Bakanlar Kuruluna kanunla be-
lirtilecek sınırlar içinde vergilendirme konusunda
bazı yetkiler verilmektedir (Kırbaş, 2004:41).
Vergi oranlarının, kanunun belirttiği yukarı ve
aşağı sınırlar içinde Bakanlar Kurulunca değiştirilebilmesi, mevcut ekonomik koşulların özelli-
lerine göre önemli sosyo-ekonomik amaçlara ula-
şabilmek için gereklidir³. Bakanlar Kurulu, eko-
nomik şartlara göre istediği zaman söz konusu
oranları belirlenen düzeylere indirip çıkarabilir.

3- YENİ ANAYASA TASLAĞINDA VERGİ ÖDEVİ VE YEREL YÖNETİMLERE TANINAN YETKİ

Hazırlayıcıları tarafından “Türkiye Cumhu-
riyeti Anayasa Önerisi” adı verilen, genel kullanı-
mıyla Yeni Anayasa Taslağı, yerel yönetimleri te-
melde iki önemli madde ile ilgilendirmektedir.
Bunlardan birisi, Mahalli İdareler başlıklı 96.
madde, diğeri de Vergi Ödevi başlıklı 41. mad-
dedir.

96. maddeye göre;

a) Beş yılda bir yapılan mahalli idareler se-
çimi 4 yıla indirilmektedir.

b) 1982 Anayasasında yer alan, mahalli
idarelerin seçilmiş organlarının (örneğin belediye
başkanlarının) İçişleri Bakanı tarafından, “geçici
bir tedbir olarak” görevden uzaklaştırılması mad-
desi kaldırılmaktadır.

c) 1982 Anayasasında yer alan (madde
127), mahalli idarelerin ve karar organlarının
“seçmenler tarafından seçilerek oluşturulması”
hükmü değiştirilmiş ve “seçmenler tarafından se-
çilme” çıkarılarak, “seçimle” oluşturulması be-

nimsenmiştir. Seçimin kim tarafından yapılacağı
belirsizdir.

d) “Mahallî idarelere, görevleri ile orantılı
gelir kaynakları sağlanır ve bu amaçla gerekli dü-
zenlemeler yapılır.” (96/7) denilmektedir. Bura-
da altı çizili ve koyu işaretlenmiş olan cümle
sonradan eklenmiştir.

Taslakta yer alan 96. maddenin **gerekçesi-
de** ise: “*Son fıkra mahalli idarelere kendi gelir
kaynaklarını oluşturma imkânı vermeye açık ve
dolayısıyla daha geniş bir âdemi merkezîyet ala-
nı sağlamak amaçlanmıştır*” denilmiştir.

**Bu maddenin Vergi Ödevi başlıklı 41. mad-
de ile birlikte değerlendirilmesinde yarar vardır.**

Vergi ödevi başlıklı 41. madde de; “*Vergi,
resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin mu-
aflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin
hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı
sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar
Kuruluna; mahallî idareler tarafından tarh, ta-
hakkuk ve tahsil edilenler için ise ilgili mahallî
idarenin seçimle oluşan karar organına verilebi-
lir.*” cümlesi yer almaktadır. Burada da altı çizili
ve koyu işaretlenmiş olan cümle yeni düzenleme
ile eklenmiştir

Yapılan değişikliğin **gerekçesi** olarak ise;
“*Sözü edilen madde ile vergi, resim, harç ve ben-
zeri malî yükümlülüklerin muaflık, istisna, indi-
rim ve oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun
belirttiği alt ve üst sınırlar içinde değişiklik yap-
ma konusunda Bakanlar Kuruluna verilen yetki-
nin, mahallî idareler tarafından tarh, tahakkuk ve
tahsil edilen vergi, resim, harç ve benzeri malî
yükümlülükler için de mahallî idarelerin karar
organlarına tanınması sağlanmaktadır. Bu suret-
le, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının ma-
hallî idarelerle ilgili olarak öngördüğü ilkelerden*

³ Anayasa Mahkemesi, E.86/5, K87/7, 19.3.1987, RG. 12.11.1987. (Yaltı, Özgenç, 2005:25-26)

birinin daha ülkemizde hayata geçirilmesi mümkün olacaktır.” denilmektedir.

Vergi ödevi başlıklı 41. madde de yapılan bu değişiklikle (TÜMBELSEN, 2007); Bakanlar Kurulu’na tanınmış olan bu yetki, yerel gelirler bakımından il genel meclisi, Büyükşehir belediye meclisi ve belediye meclisine de tanınmaktadır.

Belirli sınırlar içerisinde uygulanacak miktarı belirleme yetkisinin belediye meclislerince kullanıldığı altı yerel gelir vardır. Bunlar: İlan ve Reklâm Vergisi, biletsiz eğlence yerlerinde Eğlence Vergisi, Çevre Temizlik Vergisi, İşgal Harcı, Tatilde Çalışma Ruhsatı, İşyeri Açma İzni. Yerel gelirlerde, yasaca belirlenmiş sınırlar içinde oran belirleme bakımından istisnai durumda olan belediye yetkisi, Taslak tarafından kural haline getirilmekte ve tüm yerel gelirler için geçerli kılınmaktadır.

Mevcut belediye gelirleri yasası, Bakanlar Kuruluna yasada belirtilen asgari-azami miktarlarını belirleyen hadleri on katına kadar artırma; hadleri değiştirme; sıfıra kadar indirme gibi geniş yetkiler vermiştir. Taslak bu yetkileri belediyelere bırakmaktadır. Herhangi bir ölçütü olmayan bu yetki tek tek belediyelerce kullanılabilir.

Taslak, yerel gelirlerde uygulanacak muafiyet, istisna, indirimleri belirlemeyi de yerel yönetime bırakmaktadır. Öngörülen herhangi bir muafiyet ya da indirim bir belediyece gerçekleştirilirken bir başkasında gerçekleştirilemeyebilir; karar ilgili yerel yönetimindir. Bu durumda, her yerel yönetim örneğin arsa, arazi, bina ya da çevre temizlik vergilerinde yasada belirlenmiş yukarı ve aşağı sınırları artırma, sınırlar içindeki oranları belirleme ve dolayısıyla değiştirme yetkisine sahip olacaklardır. Bu durumda, iki komşu belediyede birbirinden farklı vergi oranları uygulanabilir.

Yine tek tek belediyeler, yasada tanınan muafiyet, istisna ve indirimleri yapıp yapmama

konusunu belirleme yetkisine sahiptir. Yasal yetki bazı belediyelerce kullanılırken bazılarında kullanılmayabilecektir. Örneğin bir belediye imar harçlarını en yüksek düzeye çekerek kendi bölgesine girişi mali engellerle zorlaştırabilecek ya da işyeri açma izin harcını diğer belediyelerden daha az düzeyde tutarak yerel gelirleri şirketler için kolaylaştırıcı, destekleyici olarak kullanabilecektir.

Farklı vergilendirme bazı kentlerde yaşamayı kolaylaştırabilecek, bazı kentlerde ise zorlaştırabilecektir. Belirli bir gelir seviyesinde olanlar bazı belediyelerde duruma göre daha zor ya da kolay yaşayabilecektir. Bu değişikliği halen TBMM’de bulunan “Belediye ve İl Özel İdaresi Gelirleri Kanunu Tasarısı” ile birlikte değerlendirmekte yarar vardır. Nihayetinde bu tasarı ile birçok yeni vergi konulacağı ortadadır (TÜMBELSEN, 2007).

4- DEĞERLENDİRME

Yeni Anayasa Taslağında yer alan 41. maddede, mevcut anayasanın 73. maddesinin tekrarı niteliğindedir. Aradaki fark, yeni maddenin son fıkrasında yer alan “mahalli idareler tarafından tarh, tahakkuk ve tahsil edilenler için ise ilgili mahalli idarelerin seçimle oluşan karar organına” şeklindeki ibarenin, mevcut anayasadaki metne eklenmiş olunmasıdır.

Bununla birlikte şu noktayı da ifade etmek gerekir; Vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 70’i dolaylı vergilerden meydana gelmektedir. Oysa mevcut anayasada yer alan vergilendirme ilkeleleri büyük ölçüde dolaysız vergileri hedef almıştır. Vergi hukukunda dolaylı vergilere ilişkin temel anayasal ilkelerin anayasada olmayışı, zaman zaman eleştiri konusu yapılmıştır. Gerçekten bu büyük bir eksiklik. Yeni anayasa, bu konuda bir fırsat olabilir. Bir başka deyişle, vergilendirme

ödevine ilişkin maddede dolaylı vergilere ilişkin ilkelere de yer verilmesi gereklidir. Oysa taslak maddede dolaylı vergilere ilişkin hiçbir düzenleme yer almamıştır. Bu eksikliğin giderilmesi gerekir (Doğrusöz, 2007).

Mevcut sistemde nelerin vergilendirilebileceği; uygulanabilecek asgari-azami miktarlar; muafiyet, istisna ve indirimlerin neler ve ne oranlarda olduğu TBMM tarafından yasayla belirlenir. Yürütme organı, vergi konularını belirleme hariç diğer konuların tümünde (en az – en çok miktarlarda ve muafiyet, istisna ve indirimlerde) değişiklikler yapma yetkisine, dolayısıyla düzenlemeler getirme yetkisine sahiptir.

• *TBMM, yedi yerel gelir türünün oranlarını kendisi doğrudan yasada belirler:* Emlak Vergisi, Eğlence Vergisi, Haberleşme Vergisi, Elektrik ve Havagazı Vergisi, Yangın Sigortası Vergisi, Tellallık Harcı, Katılma Payları.

• *TBMM, bazı vergilerin asgari-azami oranlarını yasada belirleyip, bu sınırlar arasında uygulanacak miktarın saptanmasını Bakanlar Kuruluna bırakmıştır.* Bakanlar Kurulu bu yetkiyi, belediyelerde on iki yerel gelir kalemi için yerel yönetimleri sosyo-ekonomik gelişmişliklerine göre gruplandırarak kararlaştırır: Kaynak Suları Harcı, Hayvan Kesimi Harcı, Ölçü-Tartı Aletleri Harcı, Bina İnşaat, Kayıt-Suret, Parselasyon, İfraz ve Tevhit, Plan-Proje Tasdik, Zemin Açma, Yapı Kullanma, Muayene, Sağlık Belgesi Harcı.

• *Belirlenmiş sınırlar içinde kalınarak uygulanacak miktarı belirleme yetkisinin belediye mec-*

lislerince kullanıldığı altı yerel gelir başlığı vardır: İlan ve Reklam Vergisi, biletli eğlence yerlerinde Eğlence Vergisi, Çevre Temizlik Vergisi, İşgal Harcı, Tatilde Çalışma Ruhsatı, İşyeri Açma İzni.

Yeni Anayasa Taslağı bu yapıya son vermekte ve –Yasa–Bakanlar Kurulu Kararı–Yerel Meclis kararı zincirinde Bakanlar Kurulu halkasını kaldırmaktadır. Buna göre (Güler, 2007);

(1) Yerel gelirlerde, yasaca belirlenmiş sınırlar içinde oran belirleme bakımından istisnai durumda olan belediye yetkisi, Taslak tarafından kural haline getirilmekte ve tüm yerel gelirler için geçerli kılınmaktadır.

(2) Mevcut belediye gelirleri yasası, Bakanlar Kuruluna yasada belirtilen asgari-azami-miktarlarını belirleyen hadleri on katına kadar artırma; hadleri değiştirme; sifıra kadar indirme gibi geniş yetkiler vermiştir⁴. Taslak bu yetkileri belediyelere bırakmaktadır. Herhangi bir ölçütü olmayan bu yetki tek tek belediyelerce kullanılabilir.

(3) Muafiyet, istisna ve indirimler bakımından yetki temel olarak TBMM tarafından kullanılmaktadır. Bu yetki Bakanlar Kurulu tarafından ancak yasada belirtilmesi durumunda ve belirtildiği biçimde kullanılmaktadır. Taslak, yerel gelirlerde uygulanacak muafiyet, istisna, indirimleri belirlemeyi de yerel yönetime bırakmaktadır. Öngörülen herhangi bir muafiyet ya da indirim bir belediyece gerçekleştirilirken bir başkasında gerçekleştirilemeyebilecektir; karar ilgili yerel yönetimindir.

⁴ 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Yasası “Madde 96 -“C) (Ek: 4/12/1985 - 3239/124 md.) Bakanlar Kurulu bu Kanunda yer alan maktu vergi ve harçların en az ve en çok miktarlarını belirleyen hadleri birlikte veya ayrı ayrı yahut her vergi ve harçla ilgili tarifelerde yer alan en az ve en çok hadleri birlikte veya ayrı ayrı on katına kadar artırmaya ve Kanunda yazılı hadlerden az ve bu hadlerin on katından çok olmamak üzere yeni hadler tespit etmeye ve 21 inci maddede yazılı Eğlence Vergisi nispetlerini birlikte veya ayrı ayrı bir katına kadar artırmaya veya sifıra kadar indirmeye yetkilidir.”

Devlet vergilendirme yetkisinin sahibi olarak söz konusu bu yetkisini belirlediği çerçeveler dâhilinde yerel yönetimlere bırakabilir. Bu yetki yerel yönetimlerde mali özerklik konusunu gündeme getirir. Bahsedilen yetki devri konusunda Anayasalar merkezi yönetimle yerel yönetimler arasında bazı şekillerde düzenleme yapabilirler⁵;

- a) *Geniş mali özerklik*
- b) *Sınırlı mali özerklik*
- c) *Merkezi devlete bağlılık*

Bu düzenlemeler ile yerel yönetimlerde ya belirlenen çizgilerde yetki devri söz konusudur ya da mali özerklikten bahsedilemez. 1982 Anayasası yerel yönetimlerin mali özerklikleri hususunda “Mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile... bu idarelere görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır” ifadesini yerleştirmiştir (Md127/6). Ancak bu gelirlerin hangi kaynaklardan ve nasıl sağlanacağı ve güvence altına alınacağı belirtilmemiştir (Öncel Kumrulu, Çağan, 2005:38). Belediye meclislerinde hali hazırda bir takım vergi ve harçlara ilişkin alt ve üst oranlar arasında değişiklik yapılabilir. Bu uygulamanın demokratik ilkelere uygun olduğunu söylemek mümkün olsa bile anayasal dayanağı bulunmamaktadır (Öncel Kumrulu, Çağan, 2005:38). Çünkü 1982 Anayasası vergi ve harçlara ilişkin alt ve üst oranlar arasında değişiklik yapılabilme yetkisini yalnızca Bakanlar Kuruluna vermiştir.

“Yeni Anayasa Taslağı ile konulmuş bir takım vergilerin indirim, muafiyet, istisna ve oranlarında değişiklik yapma yetkisinin, mahalli idarelere bırakılmasına yerinde değildir. Bu yetkinin yasa ile belirlenen sınırlar içerisinde seçimle gelmiş organlara verilecek olması, sakinlerini kaldırmamaktadır. **Zira özellikle belediyeler, kendi**

yetki alanları ile ilgili olarak oran farklılaştırılması yolu ile ticari ve sınaî oluşumların yerleşimlerine etki yapabilir, nüfus kaymalarına yol açabilir. Büyük şehirler dışındaki illerin içerisinde yer alan belediyeler, rekabet ve farklı düşüncelerle, gelir temin etme amacından saparak, düşük vergileme veya harçlandırma yolu ile il içerisindeki dengeleri de bozabilirler. Hatta iller bile rekabete girebilir.

Madde gerekçesinde, mahalli idarelere de bu konuda yetki tanınmasının gerekçesi olarak Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’na atıf yapılmıştır. Ancak Türkiye tarafından 21.11.1988’de imzalanan ve 1991’de de 3723 sayılı yasa ile TBMM tarafından onaylanarak 1.4.1993’te iç hukukumuz bakımından yürürlüğe giren bu şart, “verginin yasallığı” ilkesini bertaraf edecek güçte hükümler içermemektedir. Kaldı ki bu şartın, mahalli idarelerin sermaye piyasasına girmesi gibi pek çok önemli hükmü, (örneğin belediyelerin tahvil ihraçlarına izin verilmemekle) zaten yaşama aktarılmazken, bu konudaki “Yerel makamların mali kaynaklarının en azından bir bölümü oranlarını kendilerinin kanunun koyduğu sınırlar dâhilinde belirleyebilecekleri yerel vergi ve harçlardan sağlanacaktır” hükmüne, “en azından bir bölümü” ibaresini de görmezden gelerek, bütün yerel gelirler için sarılmak, yerinde değildir” (Doğrusöz, 2007).

Bölgesel kalkınmışlık farklılıklarının azaltılmasının gayretleri içinde olunan 2000’li yılların başında yerel yönetimlere bu tür bir yetki verilmesinin, söz konusu gayretleri olumsuz etkileyeceği kuvvetle muhtemeldir. 96.cı maddenin de bu çerçevede yeniden ele alınması gerekliliği doğmaktadır. Çünkü siyasal hayatın yönlendirilmesi dışında oluşturulan ekonomi ve maliye po-

⁵ Bu konu hk. detaylı bilgi için bkz (Öncel, Kumrulu, Çağan, 2005:37–38.)

litikalarını da etkileyebilecek olan söz konusu 41. maddeye eklenen “...**mahallî idareler tarafından tarh, tahakkuk ve tahsil edilenler için ise ilgili mahallî idarenin seçimle oluşan karar organına verilebilir**” cümlesi yerel, bölgesel ve ülke geneli açısından oldukça sıkıntılı bir mali ve yargısal (özellikle Danıştay açısından) dönemin başlamasını tetikleyebilir. Bu nedenle yeni anayasa da yer verilmesi düşünülen bu maddenin yalnızca ekonomik ve politik kuruluşlarca değil ilgili sivil toplum kuruluşları tarafından da dikkatle irdelenmesi ve gelişen ekonomik şartlar çerçevesinde yeniden ele alması uygun olacaktır.

KAYNAKÇA

— BİLİCİ Nurettin (2007), **Vergi Hukuku**, 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Mart.

— DOĞRUSÖZ Bumin, Referans Gazetesi, 17.09.2007

— GÜNEŞ Gülsen (1998), **Verginin Yasallığı İlkesi**, 1. Baskı, İstanbul: Alfa Yayınevi.

— GÖZLER Kemal (2007a), **Anayasa Hukukuna Giriş**, 10. Baskı, Ekin Kitabevi, Bursa, Şubat 2007

— GÖZLER Kemal (2007b), **Anayasa Hukuku Ders Notları**, 4. Baskı, Ekin Kitabevi, Bursa, Mart 2007

— GÜLER Birgül A., **Yerel Yönetimlerde Mali Desantralizasyondan Mali Federalizme Geçiş Hükümleri**, Yeni Anayasa Taslağı Hakkında Düşünceler, (<http://politics.ankara.edu.tr/~bguler/anayasa.pdf>) E.T.: 13.12.2007

— KARAKOÇ Yusuf (1999), “*Vergi Yargılaması Hukukunun İşlevleri*”, **Vergi Sorunları**, Sayı:129.

— KIRBAŞ Sadık (2004), **Vergi Hukuku**, 16. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ekim.

— KIZILOT Şükrü, Doğan ŞENYÜZ, Metin TAŞ, Recai DÖNMEZ (2007), **Vergi Hukuku**, 2. Baskı, Yaklaşım Yayıncılık.

— ÖNCEL Mualla, Ahmet KUMRULU, Nami ÇAĞAN (2005), **Vergi Hukuku**, Turhan Kitabevi, 13. Baskı, Ankara.

— PEHLİVAN Osman (2004), **Vergi Hukuku**, Derya Kitabevi, Eylül.

— TOSUNER Mehmet, Burçin YERELİ (1996), **Türk Vergi Hukuku**, İzmir.

— YALTI Binnur, Selçuk ÖZGENÇ (2005), **Vergi Hukuku Uygulamaları**, Beta Yayıncılık, İstanbul Aralık.

—TÜMBELSEN, **Anayasa Önerisinde Yerel Yönetimler**, http://www.tumbelsen.org.tr/dokuman/KESK_Anayasa.doc, E.T.: 13 Aralık 2007

—T.C. 1982 Anayasası

—Yeni Anayasa Taslağı (60. Hükümet Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Önerisi)

—Anayasa Mahkemesi, E.86/5, K87/7, 19.3.1987, RG. 12.11.1987

—2464 Sayılı Belediye Gelirleri Yasası